

forslag. — Dernæst komme Vndringsforslagene Nr. 46, 47 og 48, der alle angaa Ting, som ere forhandlede ved Sagens anden Behandling. Det er nødvendigt, at man holder polyteknisk Læreanstalt saaledes, at den kan virke overensstemmende med sit Formaal. Man har indvendt, at det vilde være hensigtsmæssigt at tage under Overveielse, om denne Anstalt ikke kunde reformeres o. s. v. Ja, svarer jeg, det er meget muligt, lader os da overveie det, men indtil disse Overveielser ere begyndte og tilsendtebragte, maa man holde polyteknisk Læreanstalt saaledes, at de, der søge denne Anstalt, kunne være i Stand til paa tilbørlig Maade at underkaste sig Anstaltens Prøver. Det er i Kraft af denne Betragtning, at jeg har gjenoptaget disse tre Vndringsforslag. — Jeg kommer dernæst til „Sørg Akademi“. Der er her Vndringsforslaget Nr. 49, som gaar ud paa at forhøje Betalingen til Spisevæerten. Det er i høi Grad billigt, at en saadan Forøgelse gives ham; jeg henviser iøvrigt derom til Sagens anden Behandling. — Vndringsforslaget Nr. 50 er stillet af Udvalgets Flertal og er nyt. Det gaar ud paa at give Kontoen for Understøttelse til Folkehøjskolerne en anden Affattelse. Det paa-ligger Ministeriet at fordele den Sum, der paa Finantsloven aarlig har været opført til Folkehøjskolerne, og man vil kunne forstaa, at Ministeriet føler Trang til at have en paalidelig Kendskab til disse Højskoler, inden det fordeles Beløbet mellem dem, der indgive Begjæring derom; men Ministeriet har ingen ensartet Kontrol med dem, intet ensartet Tilsyn med dem. Ministeriet beholder gjennem Provsterne Indberetninger om dem, men det bliver i Reglen en Indberetning for hver enkelt Skole, og en sælles Maalestok for Bedømmelsen af disse Indberetninger savner Ministeriet ganske. Man vil vistnok finde, det ganske naturligt, at Ministeriet ønsker at kjende disse Læreanstalter, inden det skrider til Fordeling af Beløbet mellem dem, for at det — saavidt det staar til det — kan fordele retfærdigt. Jeg har derfor antaget en særdeles vel egned Mand til at bereise disse Skoler, og han er — saa vidt jeg veed — i dette Dieblit paa Reise. Jeg har ogsaa Grund til at tro, at han er bleven meget vel modtagen ved Skolerne. Alt tyder bestemt derpaa; men nu vil Flertallet ikke, at et saadant Tilsyn maa søges. Det skal vel overlades Ministeriet at fordele Beløbet som hidtil, men til at sætte det i Stand til at skaffe sig Kundskab om disse Højskoler og om, hvilke Højskoler der næst maatte behøve disse Tilskud, vil man berøve det Midlerne. Jeg modsætter mig derfor Vndringsforslaget under Nr. 50. — Under „det lærde Skolevesen“ findes gjenoptaget 3 Vndringsforslag, med Hensyn til hvilke jeg henviser til Sagens anden Behandling. Der er desuden kommet til et fjerde ganske ubest. ordnet Punkt angaaende Svømmevælskerne ved Kjøbstilbe lærde Skole. Da der imidlertid med

Hensyn til dette er Enighed mellem Ministeriet og Udvalget, skal jeg ikke dvæle længere derved. — Jeg kommer nu til „Seminariefonden og Seminarierne“. Der har jeg ogsaa gjenoptaget et tidligere Forslag, og jeg skal dvæle et Dieblit derved, da jeg nu er i Stand til at meddele sydligere Oplysninger, end jeg kunde ved Sagens anden Behandling, og navnlig da jeg har modtaget den sidste siden anden Behandling fremkomne Fortegnelse over Examinander og Examinandinder, som have indstillet sig til de sidste Prøver ved Skolerne. Vrede Medlemmer ville se, at Vndringsforslaget gaar ud paa, at de Understøttelser, som under „Seminariefonden og Seminarierne“ tildeles de Studerende, skulle fordeles i Forhold til Examinanderes Antal, medens derimod Udvalgets Flertal vil, at de skulle fordeles saaledes, at mindst Halvdelen tilfalder Disciplene ved de private Seminarier. Nu bliver Spørgsmaalet, om denne Fordeling: mindst Halvdelen til de private Seminarier, er retfærdig og billig. Jeg skal i den Henseende oplyse, at naar man tager Antallet af Examinanderne for de første 6 Aar, efterat den nuværende Examen er oprettet, have Statsseminarierne dimitteret 506 og de private Seminarier 185 Elever, og tager jeg det sidste Aar med, saa vil det vise sig, at de, der ere dimitterede fra Statsseminarierne, udgjøre tilsammen 62, medens der fra Langs Seminarium paa Blaagaard er dimitteret 8, fra Bostens Seminarium i Gjedved 15, fra Keiners og Søborgs Seminarium 6, tilsammen 29 Elever. Altsaa er der fra Statens Seminarier dimitteret 62 og fra de private 29. (Afbrydelse af Lh. Nielsen). Det er den officielle Fortegnelse. Derfor man nu vilde spørge, hvorledes det forholder sig med Examensudfaldet, om det ikke kunde tænkes, at de, der bleve dimitterede fra de private Seminarier, i Duelighed stode over dem, der bleve dimitterede fra Statsseminarierne, saa vil man ved at se efter finde, at det Omvendte netop er Tilfældet. Alle de Mænd, der dimitteres fra Seminarierne, staa i Examensudfald langt tilbage for Examinandinderne, disses Dygtighed staa langt over Mændenes; men sammenligner man igjen dem, der dimitteres fra de private Seminarier, med dem, der dimitteres fra Statsseminarierne, saa vil man finde, at Statsseminarierne i den Henseende staa høiere end de private. Altsaa, tager man de 6 foregaaende Aar, saa er der dimitteret fra Statsseminarierne 506 og fra de private 185 Elever, og i Aar er der dimitteret fra Statsseminarierne 62 og fra de private Seminarier 29 Elever, følgende er der dimitteret mere end dobbelt saa Mange fra Statsseminarierne, og deres Examensudfald staa ingenlunde tilbage for de andres. Jeg kan derfor ikke faae Die paa den Retfærdighed, der skulde være i, at mindst Halvdelen af Understøttelserne skulde tilfaas Eleverne paa de private Seminarier. Forslaget gaar derfor ud